

Wstępne założenia funkcjonowania i organizacji Uniwersytetu Śląskiego na gruncie ustawy 2.0

26.10.2018 r.

*Dokument opracowany przez Kolegium Rektorskie UŚ
we współpracy z Zespołami roboczymi ds. przygotowania założeń do nowego Statutu UŚ.*

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Oficjalna **nazwa** Uczelni w języku polskim i angielskim – Uniwersytet Śląski w Katowicach / University of Silesia in Katowice. Obowiązek pracowników używania oficjalnej nazwy uczelni jako afiliacji w prowadzonej działalności naukowej.
2. **Siedziba** UŚ – miasto Katowice, przy czym UŚ prowadzi działalność także na obszarze związku metropolitalnego w województwie śląskim – w miastach Sosnowiec i Chorzów. Poza tym obszarem UŚ prowadzi działalność w formie filii w Cieszynie.
3. **Definicja wspólnoty** uczelni (wspólnotę tworzą nauczyciele akademicy, pracownicy administracji, doktoranci i studenci).
4. **Podstawowe wartości i zasady** Uniwersytetu Śląskiego:
5. Wspólnota Uniwersytetu Śląskiego uznaje wolność badań naukowych, działalności artystycznej i kształcenia, równość szans wszystkich pracowników, doktorantów i studentów, poszanowanie ludzkiej godności oraz rozumne poszukiwanie prawdy za wartości podstawowe i konstytuujące wspólnotę akademicką.
6. Wszelkie decyzje i działania wobec studentów i pracowników będą podejmowane w oparciu o ich rzeczywiste dokonania i pozbawione będą jakichkolwiek form dyskryminacji.
7. Wspólnota Uniwersytetu Śląskiego w swoim działaniu respektuje swobodę debaty prowadzonej w atmosferze szacunku dla odmiennych racji oraz nieskrępowanego wyrażania poglądów opartych na faktach i metodach naukowych, poszanowaniu reguł nieskrępowanego i uczciwego dyskursu prowadzonego zgodnie z zasadami logicznego myślenia i racjonalnej argumentacji.
8. W kształceniu studentów i doktorantów wspólnota Uniwersytetu Śląskiego dąży do przekazywania wiedzy oraz pielęgnowania cnót i wartości obywatelskich

9. Wspólnota Uniwersytetu Śląskiego uznaje za niedopuszczalne podejmowanie jakichkolwiek działań wymierzonych przeciwko członkowi wspólnoty uczelni motywowanych płcią, rasą, pochodzeniem etnicznym, religią, narodowością, pochodzeniem, wiekiem, niepełnosprawnością, przynależnością związkową, przekonaniami politycznymi, orientacją seksualną, w tym tożsamością płciową.

MISJA I STRATEGIA UŚ

1. **Misja UŚ** obejmuje:

- prowadzenie badań naukowych i działalności artystycznej na jak najwyższym poziomie, wkład w rozwój dyscyplin uprawianych na UŚ oraz znaczący udział w międzynarodowym środowisku naukowym i artystycznym;
- kształcenie i kształtowanie cnót intelektualnych i obywatelskich studentów i doktorantów;
- wpływ na otoczenie, krzewienie wartości i przyczynianie się do rozwoju otoczenia zewnętrznego uczelni z wykorzystaniem osiągnięć naukowych, dydaktycznych i artystycznych.

2. Misja UŚ realizowana jest poprzez **strategię**, będącą podstawowym dokumentem ukierunkującym działania wspólnoty uczelni i jej organów.

3. Strategia przyjmowana jest w następującym **trybie**:

- projekt przygotowuje Rektor, a następnie umożliwia zapoznanie się z nią Senatowi i wspólnocie uczelni; Rektor wyznacza termin, nie krótszy niż 30 dni, do zgłaszania uwag do opracowanego projektu;
- po upływie terminu Rektor przekazuje projekt strategii wraz z otrzymanymi uwagami radzie uczelni do zaopiniowania;
- w terminie 30 dni rada zapoznaje się z otrzymanymi materiałami i przedstawia Rektorowi opinię o projekcie strategii
- rektor przedkłada projekt wraz z opinią rady oraz uzasadnieniem Senatowi w celu uchwalenia; w razie nieuchwalenia strategii procedura ulega powtórzeniu;

4. **Zmiany i aktualizacja strategii** wymagają zastosowania takiego samego trybu jak jej przyjęcie, chyba że Rektor zdecyduje o nadaniu projektowi zmian trybu pilnego, w którym projekt przedkładany jest bezpośrednio radzie, a następnie Senatowi w celu uchwalenia.

5. Rektor corocznie przedstawia **sprawozdanie z realizacji strategii** Senatowi, a nie później niż na 30 dni przed posiedzeniem Senatu przedkłada je także radzie.

Na posiedzeniu Senatu Rektor prezentuje sprawozdanie, a przewodniczący rady opinię o sprawozdaniu przyjętą przez radę w drodze uchwały. Senat podejmuje uchwałę w przedmiocie

zatwierdzenia sprawozdania. Na wniosek co najmniej 10 Senatorów, po przedstawieniu sprawozdania Rektora oraz opinii rady, głosowanie w tym przedmiocie może być odłożone o nie dłużej niż 30 dni.

6. Rada **monitoruje realizację strategii**, w tym zgodność decyzji Rektora i innych działań uczelni ze strategią i może podejmować w tej sprawie uchwały zawierające jej stanowisko. Uchwały takie są przedstawiane Rektorowi, a rada może zdecydować o przedstawieniu ich także Senatowi.
7. Senat powołuje **stałą komisję do spraw strategii**, która nie rzadziej niż raz na kwartał zapoznaje się ze stanem jej realizacji, wysłuchując Rektora oraz przewodniczącego rady. Komisja może kierować do Senatu wnioski o uchwalenie rekomendacji dla Rektora i Senatu dotyczących właściwej realizacji strategii.

ORGANY, JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I FUNKCJE KIEROWNICZE

I. **Organami UŚ są:**

- 1) Rektor
- 2) Senat
- 3) Rada Uczelni
- 4) Komisje dziedzinowe ds. stopni naukowych
- 5) Rzecznik praw i wartości akademickich

1) **Rektor Uniwersytetu Śląskiego** (tryb wyboru):

- **etap 1:** każdy z członków Rady Uczelni lub co najmniej 10 Senatorów może zgłosić Radzie osobę mogącą być kandydatem na Rektora. Każdy członek Rady oraz każdy Senator może udzielić poparcia tylko jednemu kandydatowi. Rada może ogłosić publicznie o poszukiwaniu osób na stanowisko Rektora.
- **etap 2:** Rada przedkłada osoby zgłoszone w powyższym trybie (wraz z przygotowaną przez te osoby krótką sylwetką kandydata, którą prezentuje członek Rady lub przedstawiciel grupy Senatorów udzielających poparcia danej osobie) do zaopiniowania Senatowi. Senat wyraża pozytywną opinię bezwzględną większością głosów. W przypadku niezyskania takiej większości uważa się, że Senat daną osobę zaopiniował negatywnie.
- **etap 3:** Rada przedstawia Kolegium Elektorów co najmniej dwóch kandydatów wraz z informacją o ich zaopiniowaniu przez Senat (rada nie jest związana opinią Senatu). Za kandydatów wskazanych przez Radę uważa się te osoby, które uzyskały bezwzględną większość głosów członków rady.

- **etap 4:** Kolegium elektorów dokonuje wyboru, w razie potrzeby w 2 turach głosowania.
- W wypadku **nieprzedstawienia przez Radę co najmniej dwóch kandydatów**, swojego kandydata może wskazać grupa co najmniej 15 Senatorów; każdy Senator może udzielić poparcia tylko jednemu kandydatowi. W takim przypadku Kolegium Elektorów zostaje przedstawiony zarówno kandydat (lub kandydaci) Senatowi, jak i kandydat Rady (jeżeli został zgłoszony).
- **Dodatkowe wymagania** wobec kandydata – nie był członkiem Rady Uczelni w trakcie kadencji trwającej w dniu ogłoszenia wyborów Rektora.

2) Senat Uniwersytetu Śląskiego

W skład Senatu wchodzi ok. 50 Senatorów wybieranych w następujący sposób:

- w grupie profesorów - po 3 Senatorów reprezentujących każdą dziedzinę nauki + po 1 dodatkowym na każdych kolejnych (rozpoczętych) 50 profesorów powyżej liczby 50. Senatorowie w grupie profesorów wybierani w ramach dziedzin nauki.
- senatorowie w grupie pozostałych pracowników (nauczycieli akademickich i niebędących nauczycielami akademickimi) wybierani są na poziomie całej uczelni w liczbie stanowiącej co najmniej 25% łącznego składu Senatu (tj. 1/2 liczby Senatorów w grupie profesorów); wyboru dokonuje się odrębnie wśród nauczycieli akademickich oraz wśród pracowników niebędących nauczycielami akademickimi; parytet obydwu tych podgrup ustala uczelniana komisja wyborcza kierując się liczebnością obydwu podgrup i potrzebą zapewnienia ich proporcjonalnej reprezentacji w Senacie.
- senatorowie w grupie studentów i doktorantów w liczbie stanowiącej co najmniej 20% łącznego składu Senatu. Szczegółowy sposób wyboru określa regulamin samorządu studenckiego i regulamin samorządu doktorantów.

Głosowanie powinno mieć charakter elektroniczny, z ewentualną (choć nierekomendowaną) możliwością zorganizowania głosowania w formule spotkań wyborczych w grupie profesorów.

W posiedzeniach Senatu mogą uczestniczyć – z głosem doradczym – członkowie rady, prorektorzy, dziekani i dziekani szkół doktorskich nie będący członkami Senatu, a także inne osoby zaproszone przez Rektora.

3) Rada Uniwersytetu Śląskiego:

- **składa się** z 7 członków, w tym co najmniej 3 pochodzących spoza wspólnoty uczelni i przewodniczący samorządu studenckiego.
- **kandydatów** do Rady może zgłaszać – przedstawiając pisemną rekomendację kandydatury - grupa co najmniej 10 Senatorów, każdy Senator może udzielić poparcia nie więcej niż 3

kandydatom spośród wspólnoty uczelni oraz nie więcej niż 3 kandydatom spoza tej wspólnoty. Każdy kandydat musi złożyć pisemne oświadczenie o spełnianiu wymagań określonych w art. 20 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kandydatów powinny cechować szczególne osiągnięcia naukowe, zawodowe lub organizatorskie.

- **dodatkowym wymaganiem** dla kandydatów pochodzących ze wspólnoty uczelni jest posiadanie co najmniej stopnia doktora oraz co najmniej 10-letni staż pracy w UŚ
- **głosowanie** odbywa się na kandydatów umieszczonych na dwóch osobnych listach (członków wspólnoty uczelni, osób spoza tej wspólnoty); każdy Senator może oddać nie więcej niż 3 głosy na kandydatów umieszczonych na każdej z list. Do rady zostają wybrani ci kandydaci z każdej z tych list, którzy uzyskali największą liczbę głosów poparcia.
- **uzupełnianie składu** rady – analogicznie do zasad wyboru, z tym że Senatorowie mają po jednym głosie na każde zwolnione miejsce.

4) **Komisje dziedzinowe do spraw stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki (DKS)**

Komisje są organami uczelni odpowiedzialnymi za podejmowanie uchwał w przedmiocie nadawania stopni naukowych oraz powoływanie komisji habilitacyjnych i doktorskich w konkretnych postępowaniach toczonych w ramach dyscyplin należących do danej dziedziny.

W uczelni działają 4 komisje właściwych odpowiednio do nauk:

- humanistycznych i teologicznych
- społecznych
- inżynieryjno-technicznych, przyrodniczych i ścisłych
- sztuki

Członków DKS powołuje i odwołuje Rektor zgodnie z następującymi zasadami:

- w skład komisji wchodzi po dwóch przedstawicieli każdej dyscypliny o uznanym autorytecie naukowym w danej dyscyplinie, posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego;
- kandydatów do komisji wskazuje rada naukowa instytutu, a zatwierdza Senat;
- Rektor wyznacza przewodniczącego komisji;
- w razie utraty przez daną dyscyplinę uprawnień do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego, członkostwo jej reprezentantów w DKS wygasa w dniu utraty tych uprawnień.

Komisja (DKS) jest właściwa w sprawach:

- podejmowania uchwał w przedmiocie wszczęcia przewodu doktorskiego na podstawie wniosku otrzymanego od Dziekana Szkoły Doktorskiej lub doktoranta składającego rozprawę doktorską w trybie eksternistycznym;

- po formalnej weryfikacji wniosku i wszczęciu przewodu DKS wyznacza spośród swoich członków osobę będącą sprawozdawcą wniosku, do obowiązków której należy zapoznanie się z wnioskiem oraz zaproponowanie komisji recenzentów oraz skład komisji doktorskiej;
- na wniosek sprawozdawcy DKS wyznacza recenzentów oraz powołuje przewodniczącego i członków komisji doktorskiej spośród pracowników instytutu lub instytutów właściwych ze względu na przedmiot rozprawy;
- przewod doktorski oraz obronę przeprowadza komisja doktorska; przedstawiciel DKS może być obecny (bez prawa głosu) na posiedzeniu komisji doktorskiej;
- DKS podejmuje uchwałę w przedmiocie nadania stopnia doktora;
- DKS przechowuje dokumentację przewodu.

Analogicznie, DKS w zakresie postępowań habilitacyjnych:

- podejmuje uchwałę w przedmiocie wszczęcia przewodu habilitacyjnego, wyznacza sprawozdawcę odpowiedzialnego za zaproponowanie DKS recenzentów i pozostałych członków komisji; DKS powołuje komisję, a następnie podejmuje uchwałę w przedmiocie nadania stopnia doktora habilitowanego

Komisja mogłaby także pełnić rolę obecnej komisji do spraw kadry, tzn. opiniować wnioski o zatrudnienie na stanowisku profesora uczelni w oparciu o standardy opracowywane przez uczelnianą Komisję Doskonałości Naukowej

5) **Rzecznik praw i wartości akademickich (ombudsman)**

- Rzecznik praw i wartości akademickich spełnia rolę dodatkowego (nowego) organu uczelni, do zadań którego należałoby stanie na straży praw i interesów członków wspólnoty akademickiej uczelni, standardów etycznych w funkcjonowaniu uniwersytetu, a także dążenie do koncyliacyjnego i polubownego rozwiązywania konfliktów i sporów pomiędzy poszczególnymi członkami wspólnoty akademickiej a organami i administracją uczelni). Koncepcja takiego organu wychodzi z przekonania o konieczności zrównoważenia pozycji Rektora wobec członków wspólnoty akademickiej uczelni powołaniem podmiotu w pełni niezależnego od Rektora (powoływanego niezależnie od Rektora, chronionego kadencją i odwoływalnego wyłącznie przez Senat kwalifikowaną większością głosów). Zadaniem takiego Rzecznika byłoby przede wszystkim stanie na straży przestrzegania zasad wolności akademickiej oraz wysokich standardów etycznych w pracy naukowej oraz dydaktycznej. Rzecznik także mógłby włączać się w sprawy (w tym spory), gdy w jego ocenie wymaga tego interes uczelni, a członek lub grupa członków wspólnoty akademickiej zasadnie czuje się

krzywdzona (mobbingowana, dyskryminowana bądź w inny sposób niewłaściwie traktowana).

- Mając niezależną pozycję i możliwość dostępu do dokumentów Rzecznik mógłby być podstawowym narzędziem weryfikacji informacji zgłaszanych przez sygnalistów oraz w zależności od wyników takiej weryfikacji stawiać sprawy na forum wszelkich organów i gremiów uczelni (Senatu, Rady Uczelni etc.). Rzecznik powinien mieć prawo udziału w postępowaniach dyscyplinarnych (w sytuacji, gdy np. oceniliby, że pracownik jest przez władze uczelni z jakichś powodów „prześadowany”). Rzecznik powinien być zobowiązany do kierowania się interesem uczelni, zachowania bezstronności oraz troski o uczciwe, równe i merytorycznie uzasadnione traktowanie członków wspólnoty uczelni.
- Podstawowymi narzędziami pracy Rzecznika są dostęp do wszystkich dokumentów w uczelni oraz prawo interpelacji kierowanych do Rektora oraz wszystkich pozostałych organów i podmiotów kierujących jednostkami wewnętrznymi uczelni. Ma prawo przedstawiania spraw na forum wszystkich ciał kolegialnych uczelni (w tym kolegium zarządzającego, Senatu, rady i rad jednostek wewnętrznych uczelni). Może przyłączyć się do każdego postępowania dyscyplinarnego, uzyskać pełny dostęp do akt sprawy oraz przedstawiać swoje stanowisko rzecznikowi dyscyplinarnemu lub komisji dyscyplinarnej.
- Rzecznik jest powoływany przez Senat bezwzględną większością głosów na 6 letnią kadencję.
- Kandydata może zgłaszać grupa co najmniej 5 Senatorów lub co najmniej 30 pracowników.
- Rzecznik wybierany spośród kandydatów będących nauczycielami akademickimi posiadającymi co najmniej stopień doktora oraz 10-letni staż pracy w UŚ.
- Rzecznikowi nie można bez zgody Senatu wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w czasie trwania kadencji oraz rok po jej zakończeniu, z wyjątkiem nałożenia kary dyscyplinarnej wydalenia z uczelni lub popełnienia przestępstwa. Nie można także w czasie trwania kadencji zmienić jednostronnie warunków pracy lub płacy na niekorzyść rzecznika, z wyjątkiem gdy dopuszczają to przepisy innych ustaw.
- Rzecznik otrzymuje dodatek do wynagrodzenia w wysokości nie niższej niż prorektor.
- Rzecznik może być odwołany uchwałą Senatu podjętą większością 2/3 głosów na wniosek co najmniej 20 Senatorów.
- Rzecznik przewodniczyłby komisji antymobbingowej.

II. TYPY JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UCZELNI:

1. **Wydziały** – stanowią wewnętrzne jednostki uczelni tworzone do celów dydaktyczno-badawczych, obejmujące wyodrębnione dyscypliny lub dziedziny naukowe lub artystyczne; Wydziały organizują kształcenie na kierunkach studiów i zapewniają studentom warunki studiowania. Wydziały kierowane są przez dziekana. Wydział organizuje dydaktykę na kierunkach wskazanych przez Rektora oraz koordynuje działalność naukowo-badawczą prowadzoną w poszczególnych instytutach.
2. **Instytuty** – stanowią wewnętrzne jednostki organizacyjne wydziałów, tworzone w celu organizacji badań naukowych w określonej dyscyplinie; kierowane przez dyrektora instytutu. W danej dyscyplinie może funkcjonować jeden instytut.
3. **Szkoły Doktorskie** – jednostki prowadzące zorganizowany program kształcenia doktorantów zgodnie z ustawą i regulaminem szkoły; kierowane przez dziekanów. Zakładamy, że powstanie jedna Szkoła Doktorska Uniwersytetu Śląskiego, w której będzie prowadzone kształcenie doktorantów we wszystkich dyscyplinach, w których Uczelnia posiada uprawnienia. Poza nią mogą zostać utworzone inne szkoły doktorskie we współpracy z partnerami zewnętrznymi (np. Szkoła Doktorska - Centrum Studiów Polarnych). Dziekan Szkoły Doktorskiej UŚ będzie z ramienia Uczelni sprawował nadzór nad działalnością pozostałych szkół doktorskich w których prowadzenie Uczelnia będzie zaangażowana.
4. **Centra badawcze** – wewnętrzne jednostki organizacyjne uczelni lub jednostki międzyuczelniane tworzone w celu organizacji interdyscyplinarnych lub międzydziedzinowych badań naukowych; kierowane przez dyrektora centrum badawczego.
5. **Kolegia** – wewnętrzne jednostki organizacyjne uczelni tworzone w celu indywidualnej organizacji dydaktyki; kierowane przez dyrektora kolegium. Kolegium może być utworzone poza strukturą wydziałową lub w ramach wydziału, jeżeli jest to uzasadnione szczególnie istotnymi potrzebami organizacyjnymi dydaktyki.
6. **Inne ogólnouczelniane jednostki organizacyjne o charakterze usługowo-pomocniczym** – inne niż powyżej wyodrębnione organizacyjnie jednostki uczelni przeznaczone do realizacji wyznaczonego im zakresu zadań uczelni. Sposób organizacji jednostki w szczególności jej zadania, władze i sposób finansowania wyznacza Rektor po zasięgnięciu opinii Rady Uczelni.
Zespoły (grupy) badawcze – Formy wspólnego prowadzenia przedsięwzięć badawczych. Zasady rozdziału środków finansowych na działalność naukową pracowników, zespołów i grup badawczych w ramach poszczególnych dyscyplin ustala dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej Instytutu. Zasady rozdziału środków finansowych

pomiędzy zespoły i badaczy niezrzeszonych w żadnym zespole uwzględniają wytyczne ustalane przez Komisję Doskonałości Naukowej w oparciu o strategię Uniwersytetu.

Zakładane podstawowe zasady funkcjonowania zespołów badawczych *(tak szczegółowe rozwiązania nie będą materią statutu, a innego aktu prawnego niższej rangi)*:

- przynależność do zespołu badawczego jest dobrowolna, pracownik może ale nie musi prowadzić działalności w ramach zespołu, może także należeć do więcej niż jednego zespołu badawczego;
- zespoły badawcze powołuje dyrektor instytutu na wniosek zainteresowanych pracowników;
- prace zespołu są kierowane przez koordynatora (lidera), odpowiadającego za rozliczenia środków finansowych przeznaczonych na działalność zespołu oraz sprawozdawczość zespołu;
- dyrektor instytutu prowadzi wykaz zespołów (grup) badawczych i ich członków;
- zespół składa dyrektorowi coroczne sprawozdanie z działalności; dyrektor może rozwiązać zespół który zaprzestał działalności;
- każdy z członków zespołu (grupy) może z niej wystąpić informując o tym na piśmie dyrektora instytutu;
- za zgodą dyrektora instytutu w pracach zespołu (grupy) mogą uczestniczyć osoby spoza wspólnoty uczelni lub spoza instytutu;
- w zasadach tworzenia i finansowania zespołów badawczych w instytucie mogą być ustanowione dodatkowe warunki powstania zespołu, pełnienia funkcji koordynatora, a także uzyskiwania przez zespoły środków na prowadzone badania

III. FUNKCJE KIEROWNICZE W UCZELNI

Podstawowym zadaniem wszystkich pracowników pełniących funkcje kierownicze jest zapewnianie realizacji strategii Uczelni.

1. Prorektor

- Powoływani i odwoływani przez Rektora po zasięgnięciu opinii Senatu i Rady Uczelni.

2. Dziekan

- Powoływani i odwoływani przez Rektora po zasięgnięciu opinii Senatu spośród nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie w pracy organizacyjnej; dziekan odpowiada

za organizację dydaktyki na wydziale (przy pomocy prodziekana właściwego do spraw kształcenia oraz dyrektorów kierunków studiów) oraz nadzoruje i koordynuje działalność badawczą prowadzoną w instytutach istniejących na wydziale.

- Dziekan jest przełożonym pracowników wydziału. W zakresie nadzoru nad działalnością naukowo-badawczą w dyscyplinach wykonuje swoje zadania przy pomocy dyrektorów instytutów. W zakresie nadzoru nad administracją wydziału wykonuje swoje zadania przy pomocy kierownika organizacyjnego wydziału.
- Szczególną rolą dziekana jest koordynacja polityki kadrowej wydziału, w szczególności w zakresie oceny okresowej nauczycieli akademickich (dziekan jako jedyny ma wiadomości o tym w jaki sposób pracownik wywiązuje się z całości obowiązków – badawczych, dydaktycznych i organizacyjnych, a także o całości potrzeb kadrowych wydziału w tych trzech obszarach).
- Obowiązki dziekana *(katalog obowiązków w tak szczegółowej formie nie będzie materiałem statutu, a innego aktu prawnego niższej rangi)*
- Do obowiązków dziekana w zakresie spraw kształcenia należy w szczególności:
  - Organizacja działalności dydaktycznej wydziału;
  - Nadzór nad dyrektorami kierunków studiów;
  - Nadzór nad pracą dydaktyczną nauczycieli akademickich na kierunkach prowadzonych przez wydział; Formalne powierzanie zajęć dydaktycznych i innych obowiązków dydaktycznych oraz organizacyjnych (związanych z dydaktyką) pracownikom badawczo-dydaktycznym i dydaktycznym.
  - Koordynacja dydaktycznej współpracy z otoczeniem;
  - Koordynacja wykorzystania infrastruktury dydaktycznej;
- Do obowiązków dziekana w zakresie spraw studenckich należy w szczególności:
  - Podejmowanie i wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach studentów;
  - Nadzór nad działalnością studencką (indywidualną i zbiorową – np. samorząd, koła naukowe);
  - Stypendia, akademiki i wsparcie studentów;
- Do obowiązków dziekana w zakresie spraw badań naukowych należy w szczególności:
  - Koordynacja działalności naukowej wydziału;
  - Nadzór nad realizacją przez dyrektorów instytutów polityki naukowej wydziału;
  - Koordynacja naukowej współpracy z otoczeniem;
  - Zarządzanie infrastrukturą badawczą wydziału.

Dziekan może wykonywać poszczególne zadania przy pomocy prodziekanów powoływanych przez Rektora na wniosek dziekana.

3. Dyrektor instytutu

- Dyrektora instytutu powołuje Rektor na wniosek dziekana, po uzyskaniu pozytywnej opinii rady naukowej instytutu, spośród pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych posiadających znaczący dorobek w danej dyscyplinie.
- Rektor może odwołać dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii dziekana.
- Zastępcę dyrektora instytutu powołuje dziekan na wniosek dyrektora spośród pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych posiadających znaczący dorobek naukowy w danej dyscyplinie naukowej. Liczbę zastępców określa Rektor na wniosek dziekana.
- W przypadkach uzasadnionych potrzebą realizacji strategii uczelni dziekan może zmienić decyzję dyrektora instytutu zawiadamiając o tym Rektora.
- Dyrektor odpowiada za wdrożenie strategii Uniwersytetu w dyscyplinie.

4. Dyrektor kierunku studiów

- Powoływani i odwoływani przez Rektora na wniosek dziekana spośród pracowników badawczo-dydaktycznych lub dydaktycznych posiadających doświadczenie w prowadzeniu kształcenia na danym kierunku studiów.
- Do obowiązków dyrektora kierunku studiów należy w szczególności *(katalog obowiązków w tak szczegółowej formie nie będzie materiałem statutu, a innego aktu prawnego niższej rangi)*:
  - Opracowywanie propozycji przydziałów zajęć dydaktycznych;
  - Hospitacje, ankiety etc.;
  - Zapewnianie jakości kształcenia;
  - Kierowanie pracami kierunkowego zespołu ds. jakości kształcenia;
  - Zarządzanie programem kształcenia;
  - Zarządzanie harmonogramem zajęć;
  - Przygotowanie do akredytacji;
  - Nadzór nad rekrutacją na kierunek;
  - Nadzór nad organizacją studenckich praktyk zawodowych;
  - Zawieranie porozumień o skierowaniu studenta na praktykę;
  - Indywidualne sprawy studentów w oparciu o przepisy Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim (przedłużenia sesji, powtarzania, egzaminy komisyjne,

egzaminy dyplomowe etc.), z wyłączeniem decyzji administracyjnych (je podejmuje właściwy prodziekan);

– Programy wymiany studentów (Erasmus+, MOST etc.);

- Dziekan na wniosek dyrektora kierunku studiów powołuje jego zastępcę. Liczbę zastępców określa dziekan za zgodą Rektora, biorąc pod uwagę w szczególności liczbę programów kształcenia realizowanych na danym kierunku studiów oraz liczbę studentów studiujących na danym kierunku studiów.
- W przypadkach uzasadnionych potrzebą realizacji strategii uczelni dziekan może zmienić decyzję dyrektora kierunku studiów zawiadamiając o tym Rektora.

5. Dziekan szkoły doktorskiej

Powoływany i odwoływany przez Rektora po zasięgnięciu opinii Senatu;

(katalog obowiązków w tak szczegółowej formie nie będzie materiałem statutu, a innego aktu prawnego niższej rangi)

- Powołuje wydziałowych koordynatorów kształcenia doktorantów;
- Przewodniczy radzie szkoły doktorskiej;
- Dysponuje budżetem szkoły;
- Odpowiada za realizację programu kształcenia i organizację oceny śródkresowej;
- Wyznacza promotora lub promotorów albo promotora i promotora pomocniczego;
- Powołuje członków komisji konkursowej, odpowiedzialnych za przeprowadzenie rekrutacji do szkoły doktorskiej;
- Wydaje decyzje administracyjne w odniesieniu do doktorantów;
- Odpowiada za sprawy stypendialne doktorantów;
- Sprawuje nadzór nad organizacjami doktoranckimi;
- Dziekan Szkoły Doktorskiej UŚ (podstawowej) sprawuje w imieniu UŚ nadzór na działalnością innych szkół doktorskich utworzonych przez Uczelnię w porozumieniu z partnerami zewnętrznymi.

6. Dyrektorzy centrów badawczych lub kolegiów

- Powoływani i odwoływani przez Rektora po zasięgnięciu opinii Senatu.

7. Zwierzchnicy jednostek ogólnouczelnianych:

- Powoływani i odwoływani przez Rektora po zasięgnięciu opinii Rady UŚ.
- Rektor określa stanowiska (dyrektor/kierownik) w regulaminie organizacyjnym uczelni.

8. Kanclerz i Kwestor

- Kanclerza zatrudnia Rektor po zasięgnięciu opinii senatu/Rady Uczelni.

- Kanclerz działa przy pomocy zastępców, w tym kwestora. Funkcję głównego księgowego uczelni pełni kwestor. W zakresie funkcji głównego księgowego, kwestor podlega bezpośrednio Rektorowi.
- Zastępców kanclerza zatrudnia i zwalnia Rektor na wniosek kanclerza.

9. Pełnomocnik Rektora lub dziekana

- Rektor może powołać pełnomocnika do określonego zakresu zadań. Za zgodą Rektora pełnomocnika może powołać także dziekan.

Powołanie **właściwych do spraw studenckich** prorektora, prodziekanów, dziekanów szkół doktorskich, dyrektorów kierunków studiów, dyrektorów kolegiów oraz pełnomocników wymaga uzgodnienia odpowiednio z samorządem studenckim lub samorządem doktorantów. Niezajęcie stanowiska przez samorząd w terminie 14 dni uważa się za wyrażenie zgody.

IV. KOMISJE I INNE CIAŁA KOLEGIALNE RANGI STATUTOWEJ

1. Kolegium Zarządzające UŚ

W skład kolegium zarządzającego (dawnej kolegium Rektorskiego) wchodzi:

- Rektor,
- Prorektorzy,
- Dziekani,
- Dziekan szkoły doktorskiej UŚ,
- Kanclerz,
- Kwestor,
- inne osoby powołane w skład kolegium przez Rektora (mogą to być w szczególności zwierzchnicy innych jednostek organizacyjnych).

2. Kolegium Elektorów

W skład Kolegium wchodzi ok. 200 elektorów:

- po 4 elektorów spośród profesorów z każdej dziedziny + po 1 dodatkowym na każdych rozpoczętych 10/20 profesorów powyżej 50 w danej dziedzinie. Elektorzy w grupie profesorów wybierani w ramach dziedzin;
- elektorzy wybierani w grupie pozostałych pracowników (nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych) są wybierani na poziomie całej uczelni w liczbie stanowiącej co najmniej 25% łącznego składu Kolegium (to jest 1/2 liczby elektorów z grupy profesorów). Wyboru dokonuje się odrębnie wśród nauczycieli akademickich oraz wśród pracowników administracyjnych; parytet obydwu tych podgrup ustala

komisja wyborcza kierując się liczebnością obydwu podgrup i potrzebą zapewnienia ich proporcjonalnej reprezentacji w Kolegium.

- elektorzy wybierani w grupie studentów i doktorantów wybierani są na poziomie całej uczelni w liczbie stanowiącej 20% łącznego składu Kolegium.

3. Uczelniana komisja wyborcza

- Wybory Kolegium Elektorów, Senatu, Rady Uczelni oraz Rzecznika Praw i organizuje Uczelniana Komisja Wyborcza powoływana przez Senat na wniosek Rektora w liczbie odpowiadającej potrzebom, nie mniejszej niż 5 członków.
- Komisja opracowuje regulamin wyborczy, który ustanawia Rektor. Rektor może przedłożyć wątpliwości co do treści regulaminu Senatowi, który podejmuje ostateczne decyzje.

4. Komisja do spraw doskonałości naukowej

- charakter doradczo-opiniujący wobec Rektora, Senatu i Rady Uczelni w zakresie działalności naukowej Uniwersytetu;
- w skład komisji wchodzi:
  - Rektor lub prorektor właściwy do spraw badań naukowych (o ile został powołany) - jako przewodniczący.
  - dziekani lub prodziekani do spraw nauki (o ile zostali powołani).
  - dziekan szkoły doktorskiej.
  - przedstawiciel samorządu doktorantów.
  - trzech członków wybranych przez Senat.

5. Komisja do spraw kształcenia i studentów

- charakter doradczo-opiniujący wobec Rektora, Senatu i Rady Uczelni.
- w skład komisji wchodzi:
  - przewodniczący wybrany przez Senat spośród członków Senatu
  - rektor lub prorektor właściwy do spraw kształcenia i do spraw studenckich,
  - dziekani lub prodziekani właściwi do spraw kształcenia i spraw studenckich,
  - dwóch przedstawicieli samorządu studenckiego,
  - inne osoby wskazane przez Senat lub Rektora.

Zadania Komisji do spraw kształcenia i studentów:

- wspieranie Rektora w realizacji strategii uczelni w zakresie kształcenia.
- przygotowywanie projektów wytycznych dla tworzenia programów studiów.
- inicjowanie lub opiniowanie zmian w programach studiów.
- opracowywanie projektów regulaminów studiów.

- opiniowanie wniosków dotyczących zasad rekrutacji na studia.
- opracowanie wytycznych dla tworzenia procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.
- przedstawianie Rektorowi propozycji działań doskonalących proces kształcenia w uczelni.
- przedstawianie Rektorowi propozycji działań doskonalących w zakresie warunków studiowania oraz wsparcia i obsługi studentów.
- opracowywanie i przedstawianie Senatowi corocznych sprawozdań z oceny jakości kształcenia oraz wniosków z tych sprawozdań.

6. Rada Wydziału

- ciało doradcze wspierające dziekana w zarządzaniu wydziałem
- skład: dziekan, prodziekani, dyrektorzy instytutów, dyrektorzy kierunków studiów, kierownik organizacyjny wydziału, reprezentacja studentów;

7. Rada Naukowa Instytutu

- Kluczowe ciało doradczo-opiniujące w zakresie polityki naukowej w dyscyplinie;
- Wydaje opinię o kandydacie na dyrektora instytutu (wymóg opinii pozytywnej);
- Kadencja rady trwa 4 lata;
- W skład rady wchodzi:
  - wszyscy nauczyciele akademicki posiadający tytuł profesora z danego instytutu. nie mniej niż 10 i nie więcej niż 20 pracowników badawczych lub badawczo-dydaktycznych z grupy pracowników zaliczanych do liczby n z najwyższym dorobkiem ewaluacyjnym osiągniętym w okresie ostatnich czterech lat (liczbę takich członków w poszczególnych radach instytutów określa Senat przed rozpoczęciem każdej kadencji rady, kierując się potrzebą zachowania proporcjonalności i funkcjonalności rady).

8. Wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów

Zadaniem jest wspieranie dziekana w zakresie organizacji kształcenia na wydziale w zakresie zarówno procesu dydaktycznego jak i warunków studiowania.

W zamyśle będzie to kluczowe forum dyskusji o polityce kształcenia realizowanej na wydziale.

Skład:

- Dziekan lub prodziekan właściwy dla spraw kształcenia i studenckich (jako przewodniczący),
- Dyrektorzy kierunków studiów,

- Reprezentacja studentów wskazana przez samorząd studencki (liczbę reprezentantów ustala dziekan po konsultacji z samorządem studenckim),
- Inne osoby powołane przez dziekana (zwłaszcza kierownik dziekanatu, o ile jest powołany).

9. Rada kierunku studiów

Radę kierunku studiów powołuje dziekan w następującym składzie:

- Dyrektor kierunku studiów – przewodniczący;
- Zastępca/y dyrektora kierunku;
- Reprezentanci pracowników badawczo-dydaktycznych z dyscypliny wiodącej kierunku i ewentualnie innych dyscyplin istotnych dla danego kierunku – wskazywani przez dyrektora instytutu; Liczbę reprezentantów dyscypliny określa dziekan po konsultacji z dyrektorem instytutu;
- Reprezentanci pracowników dydaktycznych posiadających doświadczenie dydaktyczne w prowadzeniu zajęć na danym kierunku;
- Po jednym reprezentancie studentów z każdego kierunku studiów objętego działaniami rady – wskazani przez samorząd studencki na zasadach określonych w regulaminie samorządu studenckiego;
- Inne osoby wskazane przez dziekana (np. reprezentanci tzw. „interesariuszy zewnętrznych” oraz administracji);

10. Rada Szkoły Doktorskiej

- Ciało opiniodawczo-doradcze dziekana szkoły doktorskiej.
- Skład:
  - Dziekan szkoły i prodziekani
  - Wydziałowi koordynatorzy kształcenia doktorantów
  - Reprezentanci doktorantów danej szkoły wskazani przez właściwy organ Samorządu Doktorantów

PRACOWNICY

I. Rodzaje stanowisk nauczycieli akademickich

1. Nauczycieli akademickich zatrudnia się na następujących **stanowiskach badawczo-dydaktycznych i badawczych:**

- **Profesor** – osoba z tytułem profesora
- **Profesor uczelni** – osoba posiadająca stopień doktora, która ponadto ma znaczące osiągnięcia naukowe, w szczególności uzyskała stopień doktora habilitowanego (co jest

traktowane jako równoznaczne z uzyskaniem odpowiednich osiągnięć niezbędnych do zatrudnienia na stanowisku profesora uczelni)

- **Adiunkt** – osoba posiadająca co najmniej stopień doktora oraz spełniająca odpowiednie wymagania kwalifikacyjne
- **Asystent** – osoba posiadająca co najmniej tytuł magistra oraz spełniająca odpowiednie wymagania kwalifikacyjne

2. Nauczycieli akademickich zatrudnia się na następujących **stanowiskach dydaktycznych**:

- **Profesor** – osoba z tytułem profesora
- **Profesor uczelni** – osoba posiadająca stopień doktora-oraz znaczące osiągnięcia naukowe lub dydaktyczne (uzyskanie stopnia doktora habilitowanego jest równoznaczne ze spełnieniem warunku znaczących osiągnięć naukowych)
- **Starszy wykładowca** – osoba posiadająca co najmniej stopień doktora oraz spełniająca odpowiednie wymagania osiągnięcia dydaktyczne
- **Wykładowca** - osoba posiadająca co najmniej tytuł magistra oraz spełniająca odpowiednie wymagania kwalifikacyjne
- **Lektor** - osoba posiadająca co najmniej tytuł magistra oraz spełniająca odpowiednie wymagania kwalifikacyjne
- **Instruktor** - osoba posiadająca co najmniej tytuł magistra oraz spełniająca odpowiednie wymagania kwalifikacyjne

3. Pracownikom zatrudnionym na stanowiskach adiunkta, profesora uczelni i profesora w grupie stanowisk badawczo-dydaktycznych Rektor może – na wniosek pracownika lub Zespołu ds. rozwoju kadr uczelni – **zaproponować indywidualny wymiar obowiązków** polegający na zmniejszonym wymiarze zadań badawczych przy zwiększonym wymiarze zadań dydaktycznych albo na zwiększonym wymiarze zadań badawczych przy zmniejszonym wymiarze zadań dydaktycznych albo na zmniejszonym wymiarze zadań dydaktycznych i badawczych przy zwiększonym wymiarze zadań organizacyjnych. Indywidualny rozkład obowiązków danego pracownika uwzględnia się przy okresowej ocenie pracowniczej.

4. Indywidualny rozkład wymiaru obowiązków dotyczy w szczególności pracowników powołanych do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni lub obciążonych szczególnymi obowiązkami organizacyjnymi. Za zgodą pracownika w takim przypadku może on zostać dodatkowo wyłączony z liczby N na czas pełnienia danej funkcji.

5. **Dodatkowe stanowiska** nauczycieli akademickich obsadzanych w drodze **pozakonkursowej**:

- **Profesor wizytujący** – osoba posiadająca obywatelstwo inne niż polskie, zatrudniona w ciągu ostatnich 3 lat na stanowisku nauczyciela akademickiego lub badacza w uczelni

wyższej lub instytucie badawczym w innym kraju; zatrudnienie profesora wizytującego następuje na czas określony obejmujący określoną w umowie liczbę godzin dydaktycznych

- **Badacz – odrębne stanowisko w grupie badawczej;**
- **Wykładowca afiliowany – odrębne stanowisko w grupie dydaktycznej;**
- **Twórca afiliowany (w dziedzinie sztuki);**

Osoby podejmujące współpracę naukową z uczelnią w związku z realizacją w uczelni grantu finansowanego ze środków zewnętrznych lub osoby z zewnątrz nie spełniające warunków dla zatrudnienia w charakterze profesora wizytującego, z którymi podjęcie formalnej współpracy (w dziedzinie badawczej lub dydaktycznej) byłoby jednak w interesie uczelni.

Osoba niebędąca pracownikiem i aplikująca o grant może uzyskać status badacza afiliowanego już na etapie aplikacji, ze zobowiązaniem realizacji otrzymanego grantu w uczelni. Status badacza afiliowanego może być oparty o umowę o pracę lub inny stosunek prawny (innego typu kontrakt cywilnoprawny), dając indywidualnie określone uprawnienia – np. dostępu do infrastruktury uczelni, biblioteki, formalnego udziału w zespole badawczym uczelni, prawo do ubiegania się o wsparcie finansowe udziału w konferencjach i innych podobnych przedsięwzięć)

6. Uczelnia dąży do zapewnienia pracownikom warunków umożliwiających stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych.
7. Strategia uczelni określa **podstawowe zasady polityki kadrowej**, w tym ustalania wymagań kwalifikacyjnych i kryteriów konkursowych stosowanych przy zatrudnianiu pracowników na poszczególnych stanowiskach, a także możliwości przenoszenia się pracowników pomiędzy kategoriami, w szczególności z kategorii naukowo-dydaktycznej do dydaktycznej (w przypadku pracowników o dużej przydatności dydaktycznej, a zarazem osiągających niezadowalające rezultaty bieżącej pracy naukowej).

Uwaga ogólna: Punkty II-IV obrazują intencje co do sposobu przeprowadzania oceny okresowej.

Większość z poniższych propozycji będzie materiałem aktów prawnych innych niż Statut.

II. Zespół do spraw rozwoju kadry uczelni

1. Rektor powołuje **stały zespół do spraw rozwoju kadry uczelni**, kierowany przez wskazanego prorektora.
2. Zespół składa się z **pracowników administracyjnych** odpowiedzialnych za sprawy pracownicze (biura rozwoju kadry) **oraz nauczycieli akademickich** o odpowiednich

kwalifikacjach (ewentualnie w roli zewnętrznych ekspertów/stałych konsultantów zespołu, w razie potrzeby także spoza wspólnoty uczelni).

3. Zespół wykonuje **zadania w zakresie rekrutacji** (organizacji konkursów), **indywidualnej oceny** pracowników oraz **udziela osobom pełniącym funkcje kierownicze wsparcia** w kształtowaniu polityki kadrowej.
4. Prorektor kierujący zespołem **informuje kolegium zarządzające** o bieżących sprawach i problemach w dziedzinie realizacji polityki kadrowej uczelni.

III. Konkursy (rekrutacja)

1. Zatrudnienie pracowników w uczelni odbywa się zgodnie z zasadami otwartych i przejrzystych procesów rekrutacji opartych o kwalifikacje kandydata.
2. O przeprowadzeniu konkursu decyduje Rektor **na wniosek dziekana** (zaopiniowany przez zespół do spraw rozwoju kadry). Wraz z wnioskiem dziekan proponuje szczegółowe wymagania kwalifikacyjne.
3. **Komisję konkursową** powołuje Rektor (lub działający w jego imieniu prorektor do spraw kadry) – w skład komisji powoływane są osoby posiadające odpowiednie kompetencje i doświadczenie z zespołu do spraw rozwoju kadry uczelni oraz **dwie osoby wskazane przez dziekana** - specjalista z danej dyscypliny oraz specjalista z dyscypliny pokrewnej. Rektor wyznacza przewodniczącego Komisji.
4. Komisja **uzgadnia wymagania** zaproponowane przez dziekana z zasadami polityki kadrowej uczelni wynikającymi ze strategii uczelni. Dziekan może wnieść do Rektora umotywowany sprzeciw wobec kryteriów ustalonych przez komisję, w takim przypadku sprawę rozstrzyga ostatecznie Rektor.
5. **Podstawowym obowiązkiem** każdego z członków komisji jest **ujawnienie** pozostałym członkom komisji wszelkich informacji mogących rzutować na **bezstronność danego członka komisji**.
6. Komisja odpowiada za **przeprowadzenie konkursu**, w tym zamieszczenie dostępnego publicznie ogłoszenia i wyznaczenie terminu do zgłaszania się kandydatów.
7. Komisja ma obowiązek **uczciwego i bezstronnego** rozpatrzenia wszystkich kandydatów oraz dbałości o zachowanie najwyższych standardów, kierując się **wyłącznie racjami merytorycznymi** i **unikając jakiegokolwiek dyskryminacji** kandydatów przystępujących do konkursu.
8. Członkowie komisji mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskali w związku z postępowaniem konkursowym. Obowiązek ten nie dotyczy ujawnienia Rektorowi lub Rzecznikowi Praw i Wartości Akademickich nieprawidłowości napotkanych w trakcie konkursu.

IV. System indywidualnej oceny i wspierania nauczycieli akademickich

System indywidualnej oceny i wspierania rozwoju pracowników będących nauczycielami akademickimi, w tym przeprowadzania obowiązkowej oceny okresowej tworzy Rektor w drodze zarządzenia. Wstępne założenia odnośnie funkcjonowania oceny:

1. Ocena nauczycieli akademickich ma charakter **sekwencyjny** – tzn. Rektor po zasięgnięciu opinii zespołu do spraw rozwoju kadry ustala **terminy i kolejność** poddawania ocenie pracowników poszczególnych wydziałów tak, aby każdy z pracowników poddawany był ocenie nie rzadziej niż raz na 2 lata oraz dodatkowej ocenie po upływie 12 miesięcy od uzyskania oceny negatywnej.
2. Przed rozpoczęciem okresu, za który pracownicy danego wydziału będą oceniani, Rektor po zasięgnięciu opinii dziekana oraz zespołu do spraw rozwoju kadry ustala kwantyfikowalne **kryteria oceny**.

Kryteria określa się odrębnie dla każdej grupy pracowników (badawczy, badawczo-dydaktyczni, dydaktyczni), przy założeniu, że wymogi w zakresie badań powinny być wyższe dla pracowników badawczych niż dla badawczo-dydaktycznych, a wymogi w zakresie kształcenia powinny być wyższe dla pracowników dydaktycznych niż dla badawczo-dydaktycznych. Odrębne kryteria określa się dla pracowników pełniących funkcje kierownicze (w ich przypadku w pierwszej kolejności oceniany będzie sposób wywiązywania się z powierzonej funkcji).

Podstawowym warunkiem uzyskania oceny pozytywnej jest spełnienie minimalnych kryteriów w zakresie obowiązków naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych.

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny w zakresie obowiązków naukowych przez pracownika badawczo-dydaktycznego lub badawczego jest posiadanie dorobku uwzględnionego w ewaluacji jakości naukowej w zakresie określonym strategią uczelni.

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny w zakresie obowiązków dydaktycznych przez pracownika badawczo-dydaktycznego lub dydaktycznego jest brak negatywnych sygnałów od prodziekana/dyrektora kierunku (na podstawie hospitacji i innych form monitorowania pracy dydaktycznej) oraz odpowiednie wyniki ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego.

Rektor powołuje **komisję** do spraw takiej oceny złożoną ze wskazanych przez niego pracowników biura rozwoju kadry oraz eksperta z danej dyscypliny oraz z dyscypliny pokrewnej.

3. Proces oceny ma następujący:

- Ocena dziekana (uwzględniająca informacje od dyrektorów instytutów właściwych dla dyscyplin w których pracownik się zadeklarował oraz dyrektorów kierunków lub dyrektorów kolegiów odpowiedzialnych za kierunki studiów gdzie pracownik prowadzi zajęcia dydaktyczne).
  - Pkt odcięcia – Komisja oceniająca na podstawie kompletnych arkuszy dokonuje wstępnej oceny i podziału na grupy pracowników: (a) spełniających kryteria oceny na co najmniej minimalnym poziomie, (b) nie spełniający tych kryteriów.
  - Pracownicy z grupy (a) otrzymują ocenę pozytywną. Z pracownikami z grupy (b) Komisja oceniająca przeprowadza rozmowę oceniającą o charakterze ewaluacyjno-mobilizującym. Po przeprowadzeniu rozmowy komisja wydaje ocenę pozytywną lub negatywną.
4. W stosunku do tych pracowników, którzy uzyskali ocenę negatywną komisja zarządza **ponowną ocenę** pracownika po upływie 12 miesięcy. W razie ponownej oceny negatywnej komisja zwraca się do Rektora o rozwiązanie stosunku pracy.
  5. W uzasadnionych przypadkach komisja może zwrócić się do Rektora z wnioskiem o zaproponowanie pracownikowi **zmiany indywidualnego wymiaru obowiązków lub przeniesienia pracownika do innej grupy stanowisk**.
  6. Po przeprowadzonej ocenie pracowników danego wydziału komisja przedstawia Rektorowi wnioski z przeprowadzonej oceny wraz z ewentualnymi postulatami podjęcia dodatkowych działań wspierających pracowników prowadzących działalność badawczą i dydaktyczną na poddanym badaniu wydziale.

STUDENCI I DOKTORANCI

1. Rekrutacja

1. Senat, na wniosek odpowiednio dziekanów lub dziekanów szkół doktorskich ustala warunki i tryb rekrutacji, termin rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób jej przeprowadzenia.
2. Senat, na wniosek dziekanów ustala liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach, specjalnościach i formach studiów kierując się zasadą odpowiedzialności za jakość kształcenia oraz dbając o zgodność struktury kierunków z strategią uczelni.
3. Przyjęcie na studia w Uniwersytecie jest poprzedzone postępowaniem rekrutacyjnym, chyba że wstęp na studia jest wolny lub odbywa się na podstawie potwierdzania efektów uczenia się.
4. Postępowanie w sprawie przyjęcia na studia przeprowadzają komisje rekrutacyjne powoływane przez Rektora na wniosek dziekanów.

5. W przypadku, gdy wstęp na studia jest wolny albo odbywa się na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się komisji rekrutacyjnej nie powołuje się.
6. Przyjęcie na studia następuje w drodze wpisu na listę studentów.
7. Odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzję podpisuje upoważniony przez Rektora przewodniczący komisji rekrutacyjnej.
8. Od decyzji, o której mowa w ust. 7, służy odwołanie do Rektora. Odwołanie składa się w terminie czternastu dni od daty doręczenia decyzji. Decyzja Rektora podjęta po rozpatrzeniu odwołania jest ostateczna

2. Studenci

1. Studenci uczestniczą aktywnie w życiu społeczności Uniwersytetu. Korzystają ze swobody studiowania z zachowaniem przepisów ustawy, niniejszego statutu i regulaminu studiów.
2. Studenci mają obowiązek zdobywania wiedzy i umiejętności oraz prawo rozwijania zainteresowań naukowo-badawczych, społecznych, kulturalno-artystycznych, turystycznych i sportowych, korzystając w tym zakresie z pomocy Uniwersytetu.
3. Przyjęcie w poczet studentów Uniwersytetu następuje z chwilą złożenia ślubowania.
4. Student Uniwersytetu składa ślubowanie następującej treści: *„Ślubuję uroczyście, że będę wytrwale dążyć do zdobywania wiedzy i rozwoju własnej osobowości, odnosić się z szacunkiem do władz uczelni i wszystkich członków jej społeczności, szanować prawa i obyczaje akademickie oraz dbać o godność i honor studenta Uniwersytetu Śląskiego”*. Ślubowanie może być złożone w języku obcym.
5. Nabycie praw studenta Uniwersytetu następuje także z dniem przeniesienia z innej uczelni, w tym zagranicznej, lub z chwilą wznowienia studiów.
6. Prawa i obowiązki studenta określa ustawa, statut i regulamin studiów.

3. Studia

1. Kierunki studiów prowadzone w Uniwersytecie przyporządkowane są do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku, poziomu i profilu studiów.
2. Uniwersytet prowadzi studia pierwszego stopnia oraz studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie. Prowadzone są studia o profilu ogólnoakademickim lub profilu praktycznym, także jako studia dualne.
3. Uniwersytet może prowadzić indywidualne studia międzydziedzinowe.

4. Studia w Uniwersytecie prowadzone są w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej. Studia mogą być prowadzone w językach obcych.
5. Uniwersytet może prowadzić studia wspólnie z inną uczelnią, instytutem PAN, instytutem badawczym lub międzynarodowym instytutem. Studia mogą być również prowadzone z udziałem zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej.
6. Uniwersytet może prowadzić, na podstawie zawartej pisemnej umowy, studia we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organem przeprowadzającym postępowanie egzaminacyjne w ramach uzyskiwania uprawnień do wykonywania zawodu, organem samorządu zawodowego, organizacją gospodarczą lub organem rejestrowym.
7. W ramach kierunku studiów mogą być prowadzone specjalności, które stanowią wyodrębniony sposób realizacji programu studiów prowadzący do uzyskania określonych kwalifikacji, w tym nauczycielskich.
8. Senat ustala program studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu po zasięgnięciu opinii Komisji ds. kształcenia i studentów oraz Samorządu Studenckiego.
9. Senat określa wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów w Uniwersytecie.
10. Studia na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz formę studiów tworzy, przekształca i likwiduje Rektor. Tworząc studia Rektor kieruje się przyjętą przez Senat strategią Uniwersytetu.

4. Studia podyplomowe i inne formy kształcenia

1. W Uniwersytecie mogą być prowadzone studia podyplomowe oraz inne formy kształcenia.
2. Senat określa wytyczne dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i dokonywania zmian programów studiów podyplomowych.
3. Studia podyplomowe tworzy, przekształca i likwiduje Rektor.
4. Rektor wskazuje jednostkę organizacyjną odpowiedzialną za prowadzenie studiów podyplomowych.
5. Program studiów podyplomowych ustala Senat na wniosek Rektora.
6. Uniwersytet może prowadzić studia podyplomowe i inne formy kształcenia wspólnie z innymi uczelniami i instytucjami naukowymi, w tym zagranicznymi.
7. Organizację i tok studiów podyplomowych określa regulamin uchwalony przez Senat.
8. Zasady prowadzenia innych form kształcenia ustala Rektor. Rektor wskazuje jednostkę organizacyjną prowadzącą inną formę kształcenia.

5. Wykłady

1. Wykłady na Uniwersytecie są otwarte chyba, że Rektor na wniosek dziekana ograniczy dostęp do wykładu lub cyklu wykładów tylko dla określonej grupy osób.
2. Uniwersytet może prowadzić także inne zajęcia o charakterze otwartym lub oferować dostęp do zasobów dydaktycznych dla osób spoza społeczności akademickiej na zasadach określonych przez Senat.

6. Organizacja roku akademickiego

1. Rok akademicki trwa od dnia 1 października do dnia 30 września i dzieli się na 2 semestry. Rok akademicki obejmuje:
  - okres zajęć dydaktycznych wynikających z programu studiów, podzielony na 2 semestry — semestr zimowy i semestr letni;
  - sesje egzaminacyjne (okresy weryfikacji efektów uczenia się) wyznaczane w okresach wolnych od zajęć dydaktycznych;
  - inne okresy wolne od zajęć dydaktycznych, w szczególności przerwy świąteczne oraz przerwy między semestrami.
2. Rektor, po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, określa szczegółową organizację roku akademickiego.
3. Rektor określa godziny prowadzenia zajęć dydaktycznych.
4. Rektor może ustanowić w ciągu roku akademickiego dodatkowe dni lub godziny wolne od zajęć dydaktycznych lub inne odstępstwa od zasad określonych powyżej
5. Dziekan może ustanowić w ciągu roku akademickiego godziny wolne od zajęć dydaktycznych.

7. System zapewniania jakości kształcenia

1. W celu zapewnienia najwyższej jakości kształcenia na Uniwersytecie tworzy się System Zapewniania Jakości Kształcenia, zwany dalej SZJK.
2. SZJK obejmuje w szczególności:
  - politykę jakości kształcenia na uczelni;
  - procedury SZJK;
3. Działaniem SZJK objęci są studenci, doktoranci, uczestnicy studiów podyplomowych i innych form kształcenia oraz pracownicy Uniwersytetu.
4. Politykę jakości kształcenia określa i zmienia Rektor po zasięgnięciu opinii Senatu, uwzględniając strategię uczelni, specyfikę jednostek organizacyjnych uczelni oraz wykorzystanie ich dobrych praktyk w zapewnianiu jakości kształcenia.

5. Procedury SZJK dla kierunku studiów określa dziekan biorąc pod uwagę wytyczne określone przez Komisję ds. kształcenia i studentów oraz specyfikę kształcenia na danym kierunku.
6. Procedury SZJK dla szkoły doktorskiej określa dziekan szkoły doktorskiej biorąc pod uwagę specyfikę kształcenia w szkole doktorskiej.
7. Procedury SZJK dla studiów podyplomowych określa kierownik jednostki je prowadzącej biorąc pod uwagę wytyczne określone przez Komisję ds. kształcenia i studentów oraz specyfikę kształcenia na danych studiach podyplomowych.
8. Wzory kwestionariuszy ogólnouczelnianych ankiet wraz z zasadami ich opracowywania, przeprowadzania oraz publikowania ich wyników określa Rektor po zasięgnięciu opinii Komisji ds. kształcenia i studentów.
9. Bieżący nadzór nad SZJK sprawuje Rektor przy pomocy właściwego prorektora lub prorektorów, Komisji ds. kształcenia i studentów, dziekanów i dyrektorów kierunków studiów oraz dziekana szkoły doktorskiej UŚ.

8. Doktoranci

1. Uniwersytet prowadzi kształcenie doktorantów w formie szkoły doktorskiej. Liczbę i profil szkół doktorskich określa regulamin organizacyjny uczelni.
2. Szkoła doktorska może być prowadzona wspólnie przez uczelnie akademickie, instytuty PAN, instytuty badawcze lub instytuty międzynarodowe na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej.
3. Kształcenie doktorantów może być prowadzone we współpracy z innym podmiotem, w szczególności przedsiębiorcą lub zagraniczną uczelnią lub instytucją naukową.
4. Kształcenie w szkole doktorskiej jest prowadzone na podstawie programu kształcenia oraz indywidualnego planu badawczego doktoranta.
5. Program kształcenia ustala Senat na wniosek dziekana szkoły doktorskiej po zasięgnięciu opinii Komisji do spraw kształcenia i studentów, komisji do spraw doskonałości naukowej oraz samorządu doktorantów.
6. Rektor nadaje regulamin szkoły, który określa organizację kształcenia w szkole doktorskiej. Regulamin wymaga uzgodnienia z samorządem doktorantów.
7. Rekrutacja do szkoły doktorskiej odbywa się w drodze konkursu na zasadach określonych przez Senat na wniosek dziekana szkoły doktorskiej po zasięgnięciu opinii Komisji do spraw kształcenia i studentów oraz komisji do spraw doskonałości naukowej.

Koncepcja rekrutacji:

Każdy samodzielny pracownik naukowy może zgłosić do szkoły doktorskiej miejsce dla doktoranta w swoim projekcie badawczym, dołączając opis projektu i zakres zadań

doktoranta (z odpowiednim wyprzedzeniem wobec rekrutacji). Doktoranci w ramach zgłoszenia do konkursu określają o jakie miejsce się ubiegają i argumentują swój wybór. Komisja konkursowa (jedna lub dwie dla całej szkoły; W skład wchodziłoby kilku przedstawicieli każdej dziedziny lub po jednym przedstawicielu każdej dyscypliny) rozpatruje wszystkie zgłoszenia i odbywa rozmowę z kandydatami, a następnie decyduje o przyjęciu kandydatów, biorąc pod uwagę ustalone wcześniej parytety dla dziedzin i dyscyplin (uwaga – parytety mogą podlegać negocjacjom i przesunięciom (decyduje komisja konkursowa) biorąc pod uwagę poziom merytoryczny kandydatów z poszczególnych dziedzin.

8. Przyjęcie do szkoły doktorskiej następuje w drodze wpisu na listę doktorantów.
9. Odmowa przyjęcia do szkoły doktorskiej następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzję podpisuje upoważniony przez Rektora dziekan szkoły doktorskiej. Od decyzji przysługuje odwołanie do Rektora. Decyzja Rektora jest ostateczna.
10. Jednocześnie można być doktorantem tylko w jednej szkole doktorskiej.
11. Osoba przyjęta do szkoły doktorskiej rozpoczyna kształcenie i nabywa prawa doktoranta z chwilą złożenia ślubowania.
12. Doktorant Uniwersytetu składa ślubowanie następującej treści: (...)
13. Doktorant jest obowiązany postępować zgodnie z regulaminem szkoły doktorskiej.
14. Doktorant jest obowiązany do realizacji programu kształcenia i indywidualnego planu badawczego.
15. Realizacja indywidualnego planu badawczego doktoranta podlega ocenie śródkresowej w połowie okresu kształcenia określonego w programie kształcenia na zasadach określonych w ustawie oraz regulaminie szkoły doktorskiej.
16. Rektor może nadać oraz wygasić uprawnienia równoważne uprawnieniom doktoranta, z wyłączeniem czynnego i biernego prawa wyboru do organów samorządu doktorantów, osobom przygotowującym rozprawę doktorską nie będącym doktoratami odbywającymi kształcenie w szkole doktorskiej, w szczególności w ramach krajowych i międzynarodowych projektów badawczych. Decyzja o nadaniu lub wygaszeniu uprawnień równoważnych z uprawnieniami doktoranta następuje na podstawie indywidualnej decyzji Rektora na wniosek osoby zainteresowanej. Od decyzji Rektora przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

9. Samorząd studencki, samorząd doktorantów oraz organizacje studenckie i doktoranckie

1. Studenci w uczelni tworzą samorząd studencki.
2. Organ uchwałodawczy samorządu studenckiego uchwała regulamin określający organizację i sposób działania samorządu oraz sposób powoływania przedstawicieli

do Senatu, Kolegium Elektorów, uczelnianej Komisji ds. kształcenia i studentów, rad wydziałów, wydziałowych komisji ds. kształcenia i studentów oraz rad kierunków studiów.

3. Doktoranci w uczelni tworzą samorząd doktorantów.
4. Organ uchwałodawczy samorządu doktorantów uchwała regulamin określający organizację i sposób działania samorządu oraz sposób powoływania przedstawicieli do Senatu, Kolegium Elektorów i Rady Szkoły Doktorskiej.
5. Rektor po zasięgnięciu opinii odpowiednio samorządu studenckiego lub samorządu doktorantów określi w zarządzeniu sposób zapewniania warunków niezbędnych do funkcjonowania samorządu studenckiego i samorządu doktorantów.
6. Rektor po zasięgnięciu opinii odpowiednio samorządu studenckiego lub samorządu doktorantów określi w zarządzeniu sposób finansowania działań uczelnianych organizacji studenckich i działających w uczelni stowarzyszeń zrzeszających wyłącznie studentów lub studentów, doktorantów i pracowników uczelni a także sposób prowadzenia ewidencji tych organizacji, wykorzystywania przez nie infrastruktury uczelni oraz wymagania odnośnie ich sprawozdawczości.

10. Rzecznik praw studenta i doktoranta

Rektor powołuje rzecznika po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego i samorządu doktorantów.

Do zadań rzecznika należy w szczególności:

- 1) ochrona praw studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych Uniwersytetu Śląskiego;
- 2) podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych oraz kryzysowych;
- 3) doradztwo w zakresie przepisów regulujących przebieg kształcenia, w tym w zakresie stypendiów;
- 4) przekazywanie Władzom Uczelni sprawozdań nt. sytuacji problematycznych dotyczących studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych

Wykonując swoje obowiązki rzecznik ma prawo w szczególności:

- 1) zwracać się do Rektora i osób pełniących funkcje w Uczelni,
- 2) uczestniczyć z głosem doradczym w posiedzeniach uczelnianej Komisji ds. kształcenia i studentów, wydziałowych komisji ds. kształcenia i studentów oraz rad kierunków,
- 3) za zgodą studenta lub doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych otrzymać dostęp do dokumentacji związanej z przebiegiem kształcenia tej osoby, w tym w zakresie stypendiów.

- 4) za zgodą studenta lub doktoranta lub uczestnika studiów podyplomowych uczestniczyć w postępowaniu dyscyplinarnym dotyczącym tej osoby, w szczególności w posiedzenia komisji dyscyplinarnych i przesłuchaniach.

Szczegółowy zakres zadań i uprawnień rzecznika określa Rektor.

SYSTEM BIBLIOTECZNY UŚ

1. System biblioteczno-informacyjny uczelni tworzy **Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ)**.
2. Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego jest **ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną** pełniącą funkcję ogólnodostępnej biblioteki naukowej, realizującą zadania usługowe, w tym w zakresie nauki i kształcenia.
3. Systemem biblioteczno-informacyjnym uczelni tworzonym przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego kieruje **Dyrektor Biblioteki** Uniwersytetu Śląskiego.
4. Ciałem doradczym Dyrektora Biblioteki jest **rada biblioteczna**.
5. Dyrektora Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego **powołuje Rektor** po zasięgnięciu opinii rady bibliotecznej.
6. Szczegółowe zasady organizacji i działania systemu biblioteczno-informacyjnego, w tym zakres zadań i kompetencji dyrektora Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego oraz skład i zasady powoływania rady bibliotecznej określa **regulamin organizacyjny** systemu biblioteczno-informacyjnego.
7. Dookreślenia wymaga zakres danych osobowych przetwarzanych w ramach tego systemu (art. 49 ust. 2).